

Seat No. : _____

AG-112

April-2022

M.A., Sem.- IV

507 : Sanskrit

(भगवदज्जुकीयम्)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- सूचनाओ :
- (1) विभाग-Iमांथी गभे ते त्रण प्रश्नोना उत्तर लभो. दरेकनो गुणलार 14नो छे.
 - (2) विभाग-IIमांथी सूयव्या प्रमाणे आठ प्रश्नोना उत्तर लभवानां छे. दरेकनो अेक-अेक गुण छे.

विभाग-I

1. नीयेना पद्योना आवश्यक विवरण साथे अनुवाद करो : 14
 - (1) देहो रोगनिधिर्जरावशगतो लीनान्तकाधिष्ठितो
यो नित्यप्रतिघातरुद्धविषयस्तीरि यथा पादपः ।
तं लब्ध्वा सुकृतैरनेकगुणितैर्देहात्मना विस्मितो
मत्तो यो बलरूपयौवनगुणैर्दोषान्न तान् पश्यति ॥
 - (2) सुखेषु दुःखेषु च नित्यतुल्यतां भयेषु हर्षेषु च नातिरिक्तताम् ।
सुहृत्स्वमित्रेषु च भावतुल्यतां वदन्ति तां तत्त्वविदो ह्यसङ्गताम् ॥
2. परिव्राजकना पात्रनो परियय आपी तेनुं पात्रालेभन करो. 14
3. भगवदज्जुकीयना कथानकमां आवता हास्य-रसना प्रसंगोनी समीक्षा करो. 14
4. टूंकनोंध लभो : (गभे ते भे) 14
 - (1) भगवदज्जुकीयम् – शीर्षक
 - (2) शाण्डिल्यनो आत्म-परियय
 - (3) कथावस्तुना विस्तारमां यमपुरुषनी भूलनुं प्रदान

5. પ્રહસનનું લક્ષણ આપી, તેની છાયામાં ભગવદજ્જુકીયનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
6. સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પ્રસિદ્ધ કોઈપણ એક પ્રહસનનું કથાવસ્તુ આલેખી તેની સમીક્ષા કરો. 14
7. ભગવદજ્જુકીયનાં પાત્રોનો સંક્ષેપમાં પરિચય કરાવી તેમનું આધ્યાત્મિક અર્થઘટન સમજાવો. 14
8. નીચેના વાક્યોમાંથી ગમે તે બેને પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : 14
- (1) સદૃશમસ્ય તમોવૃત્તસ્ય ।
 - (2) યુજ્યતે સર્વાનુકમ્પી સાધુજનો નામ ।
 - (3) અધ્યયનસ્ય તાદર્થ્ય જ્ઞાતુમિચ્છામિ ।

વિભાગ-II

9. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે આઠ) 8
- (1) અસ્માકં સ્વજન ણ્ણા । – આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 - (2) ધ્મોઃ તામિસ્ર મુચ્ચતાં મમ વસ્ત્રાન્તઃ । વાક્યનો અનુવાદ કરો.
 - (3) ભગવદજ્જુકીયમાં આવતાં બે સ્ત્રી પાત્રોના નામ જણાવો.
 - (4) ભગવદજ્જુકીયના મંગલાચરણમાં કોના પાદનો ઉલ્લેખ છે ?
 - (5) પ્રહસનમાં કયો રસ મુખ્ય હોય છે ?
 - (6) પ્રહસનના પ્રકાર કેટલા છે ? કયા-કયા ?
 - (7) ધન્યાઃ ખલુ સધનાઃ । આ વાક્યમાં કોને ધન્ય માનવામાં આવ્યા છે ?
 - (8) ગણિકા કોની સાથે ઉદ્યાન-પ્રવેશ કરે છે ?
 - (9) આમુખની સમાપ્તિ થતાં નાટ્યમંચ ઉપર સર્વપ્રથમ કોણ પ્રવેશે છે ?
 - (10) અજ્જુકા – એ કઈ ભાષાનો શબ્દ છે ?